

Hugo Blanco om polismakten, om terrorismen och kampen för socialismen: Vi tror på massornas revolutionära väg

Ur *Internationalen* nr 51-52 1982

Som framgår av rubriken diskuterar Hugo Blanco i denna intervju (från 1982) bl a användning av terrorism i kampen för socialism. Hugo tar avstånd från terroristiska kampmetoder. Mot detta ställer han massmobiliseringar, dvs att socialister i stället måste förlita sig på masskamp för att kunna segra. Han berör även den peruanska maoiströrelsen *Sendero Luminoso* (Den lysande stigen) som vid tiden för intervjun fortfarande verkade i Peru. De frågor som Blanco tar upp och försöker besvara är fortfarande aktuella och viktiga för dagens socialister. / MF

Perus premiärminister Manuel Ulloa ber om en minuts tystnad i parlamentet. På detta sätt ska man hedra de polismän som dött i kampen mot gerillan, särskilt i konfrontationer med den maoistiska organisationen *Sendero Luminoso*. Alla parlamentsledamöter — även vänsterns representanter — reser sig. Det finns bara ett undantag: Hugo Blanco som företräder PRT, Socialistiska Partiets systerorganisation i Peru.

Detta hände i september, i samband med att premiärminister Ulloa i parlamentet besvarade frågor om aktuella regeringsärenden. Förutom ekonomin, och korruptionen behandlades också terrorismen.

Hugo Blancos vägran att hylla poliserna väckte skandal i den ”respektabla” pressen. För att försöka ”brännmärka” Hugo Blanco ännu mer, gjorde den peruanska tidskriften *Caretas* en intervju med honom.

Trots de sensationslystna och illvilliga frågorna, förklarar Hugo Blanco pedagogiskt revolutionärernas inställning till våldet från polis och militär, till terrorismen, och till revolutionens väg i Peru.

Intervjun publicerades först i *Caretas* 27 september i år. Sedan dess har i december Ulloas regering avgått, och en ny premiärminister vid namn Alnada utsetts.

Internationalens något förkortade översättning är gjord från *Bandera Socialista* i Mexiko.

Under frågestunden reste ni er inte för att hylla de poliser som dött i Ayacucho. Tror ni kanske att det är fegt att visa lite hövlighet?

— Den kvällen hade det en politisk innebörd, då man bad oss resa oss för poliserna. På samma sätt hade det en politisk innebörd, när jag strax därefter bad att vi skulle resa oss för Edith Lagos (*en 19-årig student och Sendero Luminoso-ledare som föll i en sammandrabbning med den peruanska armén i september*, Int:s anm). Det var bara vi i vänstern som reste oss då. Herrarna på högerkanten reste sig inte. Var det för att de hade förlorat sina mänskliga känslor? Nej. Det var ett politiskt ställningstagande. Att resa sig för poliserna innebar att solidarisera sig med förtrycket, och att resa sig för Edith Lagos innebar att solidarisera sig med vårt folks protest.

Men inser ni inte att Edith Lagos föll offer för ett krig som hon och hennes grupp själva startat, medan polisen var en arbetare som helt enkelt gjorde sitt jobb? Eller anser ni inte att en polis är en arbetare?

— Om vi ska ta upp frågan på det sättet, säger jag att vi ser tortyrinstitutionerna som instrument för dem som låter vårt folk dö av svält, medan Edith Lagos, även om hon använde fel metoder gav sitt liv för ett bättre Peru. Vi glömmer inte att poliserna, *sinchis* (den peruanska arméns specialkår för upprorsbekämpning) och civilgardet handlar som legoknektar. Och de drar personlig fördel av det, eftersom de vet att för varje brott de begår, kommer de att belönas med befordran. Och vi glömmer inte att Edith Lagos visste att det enda hon hade att vänta sig — om hon inte dog — var fängelset, tortyren och så vidare, eller hur?

Menar ni att de tjugoåriga poliser som dör i Ayacucho är legosoldater?

Tyvärr måste de försörja sig på det sättet. Så är det.

Tycker ni inte att det är ett bräckligt argument? En polis arbete är väl ett arbete som alla andra...

— Det är just det som ordet ”legoknekt” avser: att ta ett sådant arbete för pengar.

Men ni menar att man inte kan acceptera att det finns legoknektar som utför sådant arbete. Förkastar ni hela polismakten med det argumentet?

— Det finns ju skillnader. De höga befälen försvarar förmodligen inte bara sina löner utan den klass de tillhör. De är mer medvetna om vad de gör. Deras uppgift är att se till att de rika kan fortsätta att kontrollera Peru, medan de fattiga förtrycks. De vanliga poliserna, å andra sidan, jag tror inte att det ligger i deras intresse egentligen. Men polisen är en institution som har till grundläggande uppgift att bevara det här systemet, där en minoritet förtrycker en majoritet...

Även i socialistiska länder finns det polisstyrkor för att bevara systemet...

— I varje stat måste det finnas en våldsapparat. Och i varje enskilt fall står dessa styrkor i det härskande skiktets tjänst. Så har det varit genom hela historien.

Och i Polen?

— I Polen finns det en polis i den polska byråkratins tjänst, mot arbetarklassen...

Också i alla de andra socialistiska länderna?

— Ja... jag tror att det i alla de länder som felaktigt kallas socialistiska — vi tror inte att de är det — som till exempel Sovjetunionen och Kina också finns en våldsapparat av detta slag. Det visade sig i Tjeckoslovakien, när arbetarklassen reste sig för att ta makten. Men däremot tror vi att dessa styrkor på Kuba och i Nicaragua står i revolutionens tjänst, på samma sätt som de gjorde under den första tiden i Ryssland. Och deras syfte är att försvara de här länderna mot utländska angrepp.

Vi återvänder till Peru. Beror er fientliga inställning till polisen på era erfarenheter från Cusco och från fängelset?

(Hugo Blanco ledde i början på 60-talet en hård bondekamp i Cusco i Peru. Massorna valde väpnat självförsvar mot regeringens och jordägarnas förtryck. Blanco fängslades som revolutionär, dömdes och satt i fängelse i åtta år. Int anm.)

— Nej. Den beror på vår analys av det vi ser omkring oss varje dag. Polisen tjänar förtrycket mot vårt folk. Det är inte en personlig ståndpunkt. Jag har haft ett gott förhållande till en del poliser och fångvaktare, som övervakat mig vid olika tillfällen. Många av dem har behandlat mig mänskligt, trots att de hade order om motsatsen. Två av dem avskedades för att de talade med mig. Jag beundrar till och med dem som, trots den nedbrytande utbildning de genomgår; klarar att behålla sin mänsklighet. Det är den beundran jag kan känna för dem.

Varför har ni aldrig visat den beundran? Varför har ni aldrig ens gett uttryck åt den? General Olivares skulle uppskatta er lite mer om ni gjorde det. (*Olivares var en av de ansvariga för förtrycket mot bonderörelsen i Cusco. Sitter nu i parlamentet, där han utmärker sig för brinnande angrepp på Hugo Blanco, som han bl a anklagat för mord. Int:s anm.*)

— Nej, det skulle nog aldrig generalerna göra. För det jag uppskattar är det jag har mött hos de underordnade. Det är dem jag har haft direkt kontakt med.

I april sa ni att det var nödvändigt att se till att Sendero inte förlorade kriget. Sedan dess har gruppen trappat upp sina aktioner, och det är tydligt att den inte ännu har förlorat kriget. Har ni ändrat åsikt om dem, i så hög grad att ni nästan blivit en parlamentsledamot för Sendero?

— I stora drag har vi menat — och vi gör det fortfarande — att det rör sig om revolutionärer, som tagit fel. Vi är inte överens med dem. Vi tror inte att det finns någon grupp, som är utsedd att frälsa folket från förtrycket. Vi tror, att bara när folket organiserar sig i enhet, kan det befria sig genom gemensam handling. Det har vi alltid hävdat, och så har vi alltid arbetat.

Men då ni bad att man skulle hylla Edith Lagos, gjorde ni er nästan till språkrör för Sendero. Stöder trotskisterna terrorismen?

— Vi är mot terrorism. Marx, Engels, Lenin och Trotskij bekämpade den alltid. Det har vi också gjort i vårt politiska arbete. Men här är det något vi måste påpeka: vi måste undersöka i vilken utsträckning Sendero är terrorister. Själva förnekar de det. För det andra, även om vi inte är överens med Sendero, betyder inte det att vi upphör att betrakta dem som revolutionärer. De är revolutionärer.

Tror ni att de bidrar till revolutionen? Eller skadar de den revolutionära flygelns anseende? Det är ju det resten av vänstern anser.

— Jag tror att Sendero ofrivilligt gynnar förtrycket genom att ge en förevändning för det (för regeringen använder Sendero som förevändning för att slå mot massorganisationerna). Men det hindrar inte att de är revolutionära kamrater. Vi tror också att reformismen gynnar fienden, men inte att den gör det medvetet.

Föreslår ni att hela vänstern ska handla likadant?

— Vänstern bör ta avstånd från terrorismen, men vi har inga bevis för att Sendero är terrorister.

Trots alla sabotage, alla terroristaktioner och alla andra grymheter som vi ser i tidningarna varje dag?

— Arméns informationsavdelning, och det är ju inte vilken tidning som helst, sade en rad lögnare om vårt agerande (i Cusco) 1963: ”Han hann inte säga mer. Ett järnspett krossade hans skalle. Det var en hjärtskärande syn. Hugo Blanco stod kvar och höll i spettet med det sadistiska leendet hos en som njuter av smärta och död...” Det fanns inget spett. I rättegången var det ingen som ens nämnde det.

Ja, men det där är bara tryckta bokstäver. Titta i stället på fotona i senaste numret av Caretas, där man ser två jordägare från Ayacucho som bundits och mördats. Och där är en skylt som säger: ”Så dör utsugarna och angivarna”. Vad kallar ni det?

— Det kan vara terrorism, men det behöver inte vara det. Om de har dömts av en folkdomstol, som i fallet Huayanay, då är det inte terrorism. (*1976 dömde en folklig domstol i Huayanay flera utsugare och förtrycksagenter till döden. Efter avrättningarna ställdes tolv bönder inför rätta. De var fängslade två år utan att man kunde bevisa deras skuld. Int:s anm.*). Men om de

inte har dömts, då är det terrorism. Fast vi tvivlar mycket starkt på det, eftersom vi vet hur förtryckarna brukar ljuga.

Det vill säga att om det hade varit vad ni kallar en folklig dom, då hade det inte varit mord utan revolutionär rättvisa?

— Helt klart. I fallet Huayanay...

Nej, jag talar inte om det fallet...

— Men i fallet Huayanay och i alla liknande fall, när folket dömer sina fiender, har jag — även om jag personligen inte är för avrättningar inte någon auktoritet att gå mot folkets vilja...

Men inser ni inte att det inte heller är folket i Ayacucho utan några som säger sig representera det, som beslutar om dessa mord?

— Jo, jo. Det är därför jag säger så här. I så fall är det en terroristisk handling som jag är motståndare till. I fallet Huayanay var det folket som dömde.

Trots era ansträngningar att ursäkta Sendero, kommer det inte att ta bort den förrädaretikett de ger er, därför att ni deltar i det system de avvisar. De kommer inte att skona ert liv, eftersom ni deltar i det borgerliga parlamentet.

Det är sant, så är det. Men min inställning till dem är inte beroende av vad de tycker om mig. Den baserar sig helt objektivt på vad jag tycker om deras rörelse. Jag gör det inte heller för att vinna sympati hos dem. De kommer inte att tolka min inställning som att jag är respektfull eller sympatiskt inställd — nej inte alls. De kommer att se det som opportunism, att jag försöker dra nytta av den prestige de tror att de har, för att vinna röster för mitt parti.

Kan ni försöka förklara och ge en bakgrund till fenomenet Sendero Luminoso?

— Ja, det är inte ett särskilt nytt fenomen. Jag tycker att det verkar som om det har sitt ursprung i graden av förtryck, hunger och elände vårt folk lider under, trots våra härskares tal. Vi i vänstern har hittills inte kunnat förklara och i praktiken visa att det finns ett klart alternativ. Ett sätt att föra ett uppror vidare och garantera en samhällelig förändring i vårt land. Därför har det dykt upp desperata grupper som väljer den här vägen. Det är en mycket viktigare förklaring än någon ideologi, kalla den maoistisk eller vad ni vill.

Vad skulle de göra om de kom till makten?

— För det första tror jag inte att de någonsin kommer till makten. Det sägs att de skulle vilja göra om Peru till Kambodja på de röda khmerernas tid. Men jag tror inte att något sådant är möjligt i Peru. Den peruanska revolutionära utvecklingen kommer att se annorlunda ut. Den kommer också att skilja sig från de kubanska och nicaraguanska revolutionerna. Bolivia visar oss ungefär hur vår väg skulle kunna se ut. Här finns en stark arbetarklass, det finns organiserade massor i städerna, det finns fackförbund, regionala fronter och så vidare. Så varje revolution, oavsett hur den börjar, måste påverkas starkt av hela denna demokratiska utveckling av massorganisationen. Så den peruanska revolutionen kommer att bli mycket demokratisk, inte alls ”pol-potiansk”.

Hur förkarar ni att ni i de tidigare valen till den konstituerande församlingen fick så många röster, men att röstetalet sedan minskade så kraftigt i valen -80?

— Nedgången beror på partiet, organisationen. Vi har nyligen börjat bygga partiet, det var precis efter val-framgången som PRT bildades, och ett parti bygger man inte på ett eller två år. Det är naturligt att man inte kan behålla ens en bråkdel av alla dessa röster, om man inte har en organisation. De andra vänsterpartierna var däremot starkare.

Hur tror ni att väljarna kommer att behandla vänstern i valen -85 efter den här mandatperioden?

Vi är inte ens säkra på att det blir val -85. Med den ekonomiska krisen som förvärras, med den här regeringens proimperialistiska svältpolitik, är det naturligt att folket ger kraftfulla svar. Och man kan vänta sig att regeringen — som hittills stött sig på dekret 046 (en lag ”mot terrorism” som började tillämpas 1981, som används för att förfölja fackliga, politiska och studentaktivister) — använder ett ökat förtryck för att hålla tillbaka massrörelsen. Och om parlamentet är till besvär för dem, kan de till och med tänkas upplösa det. Och om herr Belaunde (Fernando Belaunde Torres, Perus president), inte gör det, kommer de att göra det utan honom. De kommer att använda vilken militär som helst för att fortsätta den politik som Ulloa idag företräder, men som kan företrädas av vem som helst.

Var en smula optimistisk och försök föreställa er, hur revolutionen skulle kunna segra här. Det kan ju inte bli genom val, eftersom ni menar att det bara kommer en kupp efteråt som gör slut på det försöket. Då måste det bli genom att upplösa statens våldsapparat, det vill säga armén. Hur tänker ni göra er av med armén?

— Jag tror att de försvarsfronter som byggs upp i hela landet, fackföreningarna, massorganisationerna, håller på att skaffa sig erfarenheter. Om alla dessa stridande sammanslöt sig, skulle de bli en stor armé -- även om den fortfarande skulle vara obeväpnad — som skulle fortsätta fram mot en mycket mer fullständig demokrati än den vi lever i idag. Jag tror att en stor del av de meniga soldaterna, som är söner till bönder och arbetare, skulle delta i detta. På samma sätt som de deltog i Ryssland, och i Bolivia 1952. (*Ett brett folkligt uppror störtade 1952 en militärjunta i Bolivia, och förde en nationalistisk regering till makten*).

— Vi tror inte att det finns någon grupp, som är utsedd att frälsa folket från förtrycket. Vi tror, att bara när folket organiserar sig i enhet, kan det befria sig genom gemensam handling.

Och ni tror att det skulle vara lika lätt att avväpna den peruanska militären, som det var i Bolivia -52?

— Jag säger inte att det är lätt. Ingen revolution är lätt. Men jag vet att bland soldaterna och underbefälen går många hungriga, och det finns ett motstånd. Det finns de som inte är nöjda med att vårt land lämnas över till de stora multinationella bolagen. Om folkmajoriteten vill ha förändringar och organiserar sig för att genomföra dem, finns det ingen kraft som kan den tillbaka. Alla revolutioner har börjat med en sammandrabbning med en fiende. En fiende som visserligen är beväpnad, men som har mindre moralisk styrka än folket, eftersom han försvarar förtrycket, medan folket försvarar sin framtid och landets framtid.

Ni trotskister är emot valen, men ändå deltar ni i dem...

— Vi använder valkampanjen för att stärka massrörelsen. Somliga använder massrörelsen för valen. Det beror på om man ser valen som ett medel eller ett mål, men på den vägen kommer vi inte att ta makten.

Det finns en del betraktare som talar om en ”söndervittring” av vänstern i parlamentet. Accepterar ni en sådan beskrivning?

— Det är möjligt. Eftersom vi inte har tillräckliga kanaler för att få ut vårt budskap, frågar sig folk varför de valt oss, om saker nu fortsätter som förr.

Vad anser ni om åsikten att ni skulle vara den störste splittraren inom vänstern?

— För mig verkar det som om Izquierda Unida fortfarande är enad, därför att de alla -- åtminstone ledningarna — har ett gemensamt valprojekt för -85. (Izquierda Unida, enad vänster: Ett block av olika partier, bildat efter valen -80. Bl a moskvakommunisterna, maoistpartiet Patria Roja, samt PSR, ett parti lett av f d toppmilitärer under Velascos regim, ingår i blocket.) Och det är konsekvent att vi inte deltar i det, eftersom vi inte tror på den vägen. Vi tror på massornas revolutionära väg. Men när det handlar om att göra .aktioner tillsammans, då är vi med. Det beror på vad vi kan enas kring.

Olika talesmän för Izquierda Unida talar om att det är nödvändigt att försvara det demokratiska systemet mot en kupp. Vad har trotskisterna för inställning?

— Vi är helt överens: vi är för att försvara det demokratiska systemet mot kupphotet. Frågan är **hur** man ska försvara det. Vi var också för att försvara Allendes regering (i Chile) mot en kupp. Men hur skulle den försvaras? Enligt Allende och Unidad Popular (folkfronten bestående av olika vänsterpartier under Allendes tid) skulle man försvara den genom att kapitulera inför högerns och militärens krav. Genom att inte oroa dem eller skrämja dem.

Vi menade att det var rena självmordet, eftersom det stärkte högern och massorna tappade modet. Det underlättade för Pinochet att ta makten. Här är det annorlunda, eftersom Belaúnde inte på något sätt kan jämföras med Allende. Men vi kan ändå säga samma sak. Vi är för att försvara det demokratiska systemet. Men vilka är dess fiender? Dekret 046, Sinchis' aktioner som förblir ostraffade, som då man mördade Wensjoe (*en ung man, anklagad för medlemskap i Sendero Luminoso*) och andra kamrater, när man mördar Edith Lagos, eller när man fängslar Pastor Anaya. (*Anaya sitter fängslad, anklagad för att ha tränat Sendero Luminoso*). Det där är spjutspetsen, första steget till en statskupp. Undantagstillståndet i Lima, och allt som görs under dess täckmantel. Om vi tillåter detta, så underlättar vi en kupp, och tillåter att det demokratiska utrymme som finns, försvinner. Vi menar att det aldrig har varit demokrati i Peru, men det demokratiska utrymme massorna tillkämpat sig i strid med militärdiktaturen förstörs på det här sättet. Och det är massrörelsen som bör förhindra att det fortsätter.

Jag vill inte avbryta er. Men ni har gjort en rad påståenden som man inte kan låta passera. Ni säger att Edith Lagos mördats, när obduktionen visade att flickan dog i en krock som hon själv var vållande till. Ni talar också om dekretet mot terrorismen. Menar ni att regeringen inte ska försvara sig?

— Det är utan tvivel så att Sendero Luminoso gett regeringen en utmärkt förevändning för att utfärda ett dekret som kan användas mot massrörelsen. För de flesta av dem som fängslats under dekret 046 är massledare, bondeledare som Pastor Anaya.

Tycker ni att trettio döda poliser är en förevändning?

— Det verkar som om de här herrarna använder det som en förevändning. Pastor Anaya, en bondeledare som odlade upp jord i öknen. Segundo Centurión, en bondeledare som slogs för ett bättre pris på majsen. Det är de som sitter i El Frontón-fängelset som terrorister.

Ni kritiserar att några bondeledare och fackliga ledare fängslats med hjälp av dekret 046. Men hur menar ni att regeringen ska försvara sig?

— Det enda sättet att undvika företeelser som Sendero Luminoso är att rensa ut orsakerna. Och orsakerna är eländet och svälten i landet, och regeringens linje att överlämna allt till de stora utländska företagen. Det fruktansvärda brottet att tusentals och åter tusentals barn dör av undernäring. Det undviker man inte genom förtryck, utan bara genom en fullständig förändring av politiken.

Lästips

Hugo Blanco: [Jord eller död](#). (1974). Om den bondekamp i Peru som han ledde på 1960-talet. [Jag såg blod i Pucallpa – En skildring från bondekampen i Peru februari 1989](#). [Kampen för jord](#). Om försöken att organisera bönderna i Peru i kamp för sina intressen. [“Jag var varken ’castroistisk gerillasoldat’ eller ’terrorist’”](#). Intervju som gjordes i Peru i samband med visningen av en dokumentär om hans liv.

Blanco tillsammans med Peter Camejo, Joseph Hansen m fl: [Argentina och Bolivia - ett bokslut](#) (1969)

Alexander C Cook.: [Maoismen i tredje världen](#) (om bl a Sendero Luminoso)

Se även [Minoritetsaktioner som revolutionär taktik/strategi](#) av Martin Fahlgren (diskuterar terrorism och andra minoritetsaktioner)